

- Disposing of leftover food from a patient's meal
- Heating water to bathe a patient
- Turning off the hot water tap
- Waking a neighbour

כלי שנתבשל בו לחולה

א. משנה ברורה סימן שיח ס"ק ד

כתב המג"א בשם הרשב"א דגם הקדירה שבישל בה בשבת אסורה לו לבשל בה, מפני שהיא בלועה מדבר האסור לו. ודוקא המבשל לבריא, אבל המבשל לחולה מותרת הקדרה:

להעיר שכן

ב. ר' יששכר טייכטעל, שו"ת משנה שכיר א:נב

ודאי דצריך המאכיל לחפש על הקל, אפילו משלו, דהגע בעצמך: נפשו וגופו מוכרח לשעבד עבור רפואתו, וממונו לא ישעבד בעדו?! בתמיה! אלא ודאי, דפסוק ד"וחי בהם" קאי על המאכיל כמו על האוכל, אם כן כשיש ביניהם למצוא הקל, מוכרח להיות בהקל. כן נראה לי פשוט.

ג. ר' אליעזר וולדנברג, ציץ אליעזר ח:טו – קונטרס משיבת נפש יא:ז

הגאון הגרצ"פ ז"ל בנעם שם אוסר מיהת בעובדא שהחולה שיב"ס היה צריך לנר בליל שבת, והיו לפניו ב' נרות של נפט באחת היה נפט כשיעור שהחולה צריך והשני' היתה מלאה נפט שתדלק הרבה שעות שלא לצורך החולה, ואסר להדליק את שיש בה יותר מכפי צורך החולה, משום דכאן בהדלקה הרי הוא מרבה בשיעור הדלקה דחשיב כאילו הדליק בידיים כל הנפט שסופו לידלק עיין שם. ועלה בדעתי לחקור בהיכא שבבית החולה הזה ישנה רק מנורה של נפט שתדלק הרבה שעות שלא לצורך החולה, אבל אצל השכן ישנה מנורה שאך כשיעור הנצרך נמצא בה, אם השכן מחויב לתת את שלו, או דילמא מכיון דכשאינן אצל החשיב"ס מנורה אחרת מותר גמור הוא להדליק זאת שלפניו, א"כ אין השכן מחויב לתת להפסיד משלו. והשאלה יכולה להצטייר ביותר בהיכא שאצל השכן ישנה מנורה דולקת, אם מחויב לתת את שלו ולענות עצמו לשבת בחושך כדי שלא יצטרכו לחלל את השבת אצל החולה, או דילמא מכיון דדינא הוא דמותר לחלל שבת עבורו אין השכן מחויב לתת את שלו ולהצטער ע"כ. וכך יכולה השאלה למצוא לה מקום לנוח בעוד כמה וכמה דוגמאות כאלה. ובחיפוי מציאתי בכעין חקירתי האמורה בשו"ת דברי מלכיאל ח"א חאו"ח סי' כ"ה אות כ"ב שחוקר בכזאת לגבי שאר איסורים, וכותב דצ"ע לדינא במי שהוא מסוכן ואין לו שום דבר לאכול רק דבר איסור, אם מחויבים אחרים ליתן לו משלהם דבר היתר כדי שלא יצטרך לאכול דבר איסור, או נאמר כיון שאין לו רק זה מותר לו לאכול לגמרי. והעלה שלכאורה נראה שמעיקר הדין א"צ ליתן לו דלגבי פקוח נפש קיי"ל שהותרו כל האיסורים, ולא בתורת דיחוי... ורק מי שיראת ד' נגע בלבו ראוי לו להתנדב להצילו מאכילת איסור אבל אין חיוב ע"ז עיין שם.

הרי דדעת נוטה של הגאון בעל דברי מלכיאל שאין חיוב ע"ז מעיקרא דדינא בכגון דא. ומדבר ראיתו מההיא דיומא נשמע דדעתו כן גם בנוגע לשבת, כי בשם הרי המדובר לגבי חילול שבת עבור חשיב"ס. [ונשמע גם שסובר בפשטות להכריע להלכה דשבת הותרה בפיקו"ג, ויעוין בשו"ת ח"ס חאו"ח סי' פ"ה מ"ש דבשבת י"ל יותר הותרה מלגבי שאר איסורים עיין שם. והכי מכריע גם בספר אבני נזר חאו"ח ח"ב סי' תנ"ה עיין שם].

ויעוין עוד בדברי מלכיאל בח"ד סי' ט"ו מה שהניף ידו שנית להסביר את דבריו ולהגדיר את גדרו בזה עיין שם, ועפי"ד שם יורד ממילא מה שראיתי שרו"ל בזה בספר שו"ת משנה שכיר ח"א סי' נ"ב עיין שם, ויש להאריך.